

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 6.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hónapra 1.— „
Egyes száma 4 kr.

Megjelenik minden nap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Főpíacz, a város-házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábas pelet soronként 6 kr-ával számíttatnak.

A kongrua rendezése.

Debreczen, február 10.

Dr. Wlassics Gyula vallásügyi miniszter végre benyújtotta az ország minden vallásfelekezete által epedve várt törvényjavaslatot a kongrua rendezéséről és adott ígéretének pontos betartása által teljesen igazolta azt a bizalmat, melylyel kijelentéseit mindenfelől fogadták.

Ma, miután az egyházpolitikai törvények rázkódtatás nélkül, békés úton, rendkívüli eszközök alkalmazása nélkül az egész országban életbe léptek, egész nyugodtan tehetjük a vallomást — írja a „Pester Correspondenz“, — hogy a kormány vonatkozó programján pontjait csak akkor kezdték teljes bizalommal fogadni, midőn Wlassics kultuszminiszter megtette a katolikus autonómia és a kongrua rendezésre vonatkozó nyilatkozatait és hogy ez a bizalom időről-időre fokozódott a szerint, a mint a vonatkozó előmunkálatok haladásáról Wlassicsnak módjában volt a képviselőháznak jelentést tenni.

A katolikus autonómia előmunkálatai, a kongresszus összehívása és a kultuszminiszter munkálata, melyet e kongresszus működésének komoly programjaként elfogadtak, a katolikus laikusokat minden irányban kielégítették, a felizgatott lelkeket

megnyugtatták és lecsillapították. A katolikus vallást nem fenyegeti veszedelem, az állam csak azt követeli, a mi megilleti. Ezt a meggyőződést érlelte és erősítette meg a katolikusoknál a miniszter eljárása és ez a meggyőződés az alapja annak a sziklaszilárd bizalomnak, melylyel Magyarország katolikusai a vallásügyi miniszter vezetésében feltétlenül megnyugosznak. Másrészt azokban az ígéretekben, melyeket a kultuszminiszter a kongruára vonatkozólag tett, annyi biztatás és határozottság volt, hogy az alsópapságban is fel kellett ébredni a bizalomnak a miniszter iránt és ebben van a titka az egyházpolitikai törvények ama békés, zavartalan keresztülvitelének, melylyel szemben különösen ellenzéki részről oly sok hitetlenség, oly sötét kétely nyilvánult.

A kongrua rendezése a kultuszminiszter által beterjesztett javaslat szerint igen terjedelmes; igaz ugyan, hogy csak a bevett vallás felekezeteinek lelkészeire vonatkozik, a latin, görög és örmény szertartású katolikus lelkészek kivételével, de a törvényjavaslat első paragrafusa ezekről is gondoskodik ideiglenesen, a mig t. i. a magas klérus hozzájárulása által jövedelmük kiegészítése végleg rendeztetik, addig pedig az e célra szükséges összeget a kincstár bocsátja rendelkezésre.

Az állam ez ügy körül tartózkodni akar minden beavatkozástól, a felekezetek belső ügyeire való minden befolyástól és szigoruan került mindent, a mi csak távolról is az önkormányzat befolyásolásának látszik! Az állam minden felekezet papságának jövedelmét kiegészíti 400, illetve 500 frtra, de ez utóbbi összeget csak azok a lelkészek kapják akik igazolni tudják a szabályszerű kvalifikációját. A javaslat abból a szempontból indul ki, hogy első sorban az illető felekezetek kötelesek lelkészeik tisztességes eltartásáról gondoskodni; a hol azonban a községek nem képesek e kötelezettséget teljesíteni jogukban áll az államhoz fordulni támogatásért.

Az állam a támogatást minden körülmények közt meg akarja adni, mert felette fontosnak tartja a papság erkölcsi működését és érdemesnek a támogatásra, de viszont megköveteli, hogy a lelkészek feddhetlen életet folytassanak és valamely büntetendő cselekmény miatt hivatalvesztésre ítélve ne legyenek. Az állam megköveteli, hogy a lelkész sem állásához nem méltó, erkölcsbe vágó magatartás, sem hazafiatlan cselekmény miatt ne legyen elítélve.

De ilyen esetekben sem ítél maga az állam, vagy éppen a vallásügyi miniszter; hanem en-

TÁRCZA.

A csőd.

— Irta: Zola Emil. —

Mikor reggel a munkások a gyárba mentek, a nagy csarnokban hideg volt, mintha a halál árnyéka nehezedett volna rá. Az egyik sarokban némán, sötétben meredt égne a nagy gép vaskerekével, azél karjaival és mély melancholia szállott föl az élettelen, mozdulatlan óriásból, amelynek csörgő esattogása adott eddig életet ennek a háznak, mint valami nagy munkában görnyedő titán érverése.

A gyáros megjelent az iroda-ajtóban. — Fiúk, ma nincs munka. Nincs új megrendelés, a régiéket meg visszavonták. Az egész készlet a nyakamon marad. Ez a december, melyről azt hittem, hogy főszezon lesz, most tönkre tesz. Be kell szüntetnem a munkát.

A munkásokra pillant, akik a holnapi nyomoruság rémképétől elhalványodnak és kétségbeesetten bámulnak egymásra. A hangja remeg a megindulástól.

— Nem vagyok önző, fiaim, de az én helyzetem éppen olyan borzasztó, mint a tiétek. — Nyolcz nap alatt ötvenezer forintot veszítettem; be kell

szüntetnem a munkát. Egy rongyos krajezárom sincs, hogy a tizenötödikén esedékes fizetésemet teljesíthessem. Látjátok, ugy beszélek veletek, mint egyik barát a másikkal. Holnapután itt lesz a végrehajtó. — De nem a mi hibánk, ugye fiúk? Mi küzdöttünk az utolsó leheletig. Szerettem volna, ha ez a mostani pillanat nem érkezik el — de tönkre vagyok téve és nem adhatok nektek több kegyeret.

Es kezét fog a munkásokkal; szótlanul szoritja meg a kinyújtott jobbokat. Aztán egy pillanatig még ott marad; a sok munkás, ökölboszoritott kézzel mered a fölöslegessé vált szerszámokra. Máskor ilyen időben zognak a szijjak és a kalapácsok taktust vernek hozzá. Csőd! — Ez azt jelenti, hogy a jövő héten huszharmincz család éhezni fog.

Az asszonyok szeme forró könnyekkel telik meg. A férfiak bátorságot akarnak mutatni és azzal vigasztalják egymást, hogy Párisban senki sem hal meg éhen.

Aztán, hogy elment a gyáros, összeszorult szívvel, fuldokló torokkal hagyják ott egyenkint a gyárat, leverten, mintha a munka ravatalától jönnének; a nagy néma gép, a mely ott a sarok árnyékában sötétlik, Azt gyászolják.

II.

Künn az utczán bolyong a munkás. Nyolcz nap telt már el és mindig munka után jár házról-házra, izmos testét a legnehezebb sanyargatásra kínálja. Mindenütt esukva van az ajtó. Egyik sem nyílik meg előtte.

Üres kézzel tér vissza. Hideg eső szítál. Páris oly sötét, oly szomorú ebben a sárbarokban. — A munkás megy az esőben, alig érzi a vizet, csak a vad éhséget, a mely benne dul.

Kébultan támaszkodik a hidoszlophoz, a melyen fehér habbá oszlik, megtörrik a Szajna zugva gördülő hulláma. Előre hajol, bögve habzik a sok óriás hullám előtte és vad, esalogató bugással szédíti. — Do megembereli magát. Nem, ez gyávaság volna és lassan tovább megy.

Az eső elállt. A villamos lámpák szikraesőmókat esálnak elő az ékszerész-kerakatokból. Ha egy ilyen üveget betörne, még a legszerűnyebb markolással is évekre szerezhetne kenyeret az övéinek!

A vendéglők termeiben fölviannak a lámpák; czukrászoltok, heutesek előtt suhan el és az jut az eszébe, hogy ma reggel lesoványodott feleségének és síró

nek elutasító, vagy a kiegészítést elvonó intézkedése előtt a vizsgálatot kell előbb megindítani és csak a fegyelmi, vagy bírói ítéles alapján lesz megvonható a javadalom kiegészítése. Végül további feltétele a kiegészítésnek, hogy az illető lelkésznek magyar állampolgárnak kell lennie.

A nagy teherrel szemben, melyet az állam e törvényjavaslatban magára vállal, a támogatás fejében csak három olyan feltételt követel, melyet minden állampolgár magától értendőnek tart s melyet az állam teljes joggal követelhet: a magyar állampolgárságot, erkölcsös életet és a magyar állameszme tiszteletben tartását. Ennél liberálisabban kormány nem szabhatja meg feltételeit. Még hazafias érzést sem követel, mert hiszen senkinek a lelkébe látni nem lehet. A mit követel, az a minimum, majdnem kisebb annál a minimumnál, a mely megfelel az állam érdekeinek.

Dr. Wlassics Gyula aki az autonomia kérdésében örök érdemeket szerzett a felekezetek pacifikálása körül, e téren lehetőleg még nagyobb és hervadhatatlanabb érdemeket szerzett az állam és egyház közt való viszony kifogástalanná tétele körül és ezzel a magyar klérus szívében emléket állított magának, aere perennius.

— **Az új katonai főfelügyelő.** Temesvárról táviratozzák, hogy oda tegnap délután érkezett az értesítés, hogy Waldstätten bárót, temesvári hadtestparancsnokot Schönfeld báró helyébe kinevezték a hadsereg főfelügyelőjévé.

— **Goluchovski Budapesten.** Goluchovski Agenor gróf külügyminiszter — hír szerint

— a napokban Budapestre érkezik. A külügyminiszter ideérkezése összefüggésben áll Kállay Béni közös pénzügyminiszter jelenlegi budapesti tartózkodásával.

— **A fiumei választások.** Mint hírlik, a fiumei községi választásokat öt héten belül meg fogják ejteni. A Voce de Popolo tegnapi száma közli e hirt.

— **György herceg jelöltsége.** Berlinből írják a P. C.-nek. Legmagasabb és illetékes diplomacia körökben megerősítik azt a hírt, hogy György görög hercegnek krétai kormányzóvá való kinevezése érdekében Abdul Hamid szultánra semmi feltétel alatt sem fognak nyomást gyakorolni. A török kormánnyal szemben valamely kényszerrendszabály alkalmazása e kérdésben, melyet a kormányok hivatalosan még nem is tárgyaltak, már csak azért sem tehető fel az Ausztria-Magyarországgal szövetséges államokról, mert ez által vétenének ama tekintetek ellen, melyekre Ferenc József császár és királynak azon személyes érdemeinél fogva igénye van, melyeket a béke fentartása érdekében a görög-török háború idején szerzett. Szent-Pétervárott sem tagadják, hogy a gróf Goluchovszky által érvényre juttatott ezen békés, minden erőszaktól idegenkedő politika, melylyel Németország és Oroszország is egyetért, leginkább hozzájárult ahhoz, hogy a Balkán-államok békebontó lépései meglettek akadályozva.

Országgyűlés.

Egyébként is érdemes volt beszélni: Rohonczy Gedeon kezdte a vitát, a kit mindig érdemes meghallgatni. Ő is arról beszélt, a miről most a vitában legtöbb szó esik — a munkások bajairól és a szocialista mozgolódásokról. A hölgykarzatok gukkerei kitartóan szögeződtek a dallás honatya délezeg alakjára, a kinek a beszéde hamarosan érdekes fordulatot vett.

— Keményen megtámadtam a multkor Sima képviselő urat — mondotta, mert az volt a nézetem, hogy a munkásjavaslat tárgyalása alkalmával mondott felszólalásában nem az igaz hazafiság vezette; de bevallom, tegnapi beszéde meg-

hatott és előadása azt a meggyőződést keltette bennem, hogy felszólalásaiban csakugyan az őszinte aggodalom érzése nyilvánult meg.

Ekkora elismerés rég nem jutott már részül a szentesi követnek, mint amilyennel az elegáns Rohonczy lovagiasága kedveskedett neki. Szerencsétlenségére Sima Ferenc nem volt még jelen a Rohonczy beszéde elején és mikor megérkezett, Rohonczy már a szocializmus okait fejtegette.

Szólvá a szocialista sajtó igazgatósairól felhívja a tisztességes szabadsajtót, intézkedjék a maga hatáskörében a fattyuhajtások lenyesésére, mert ezzel a hazának is, önmagának is szolgálatot tesz. Nem nyujt be, de felolvas egy határozati javaslatot az esetre, ha a sajtó maga nem találja meg az orvoszert. E határozati javaslat jogot adna a kormánynak azra, hogy a képviselőház utólagos felhatalmazásának feltételével egyes vidékekre és bizonyos időtartamra a sajtószabadságnak az 1848: XVIII. t.-cz.-ben foglalt garanzáit: lázítás, alkotmány és hatóság elleni izgatás esetére felfüggeszti.

Fél tizenkét óra volt, a mikor Molnár János pápai prelátus állt szólásra.

— Volt alkalmam ezelőtt tizenkét évvel — kezdte — egy művelt külföldi nővel beszélgetni. . . .

Hatalmas derűtség hangzott fel. A közbeszólások egész dévaj zápora omlott a főtisztelendő néppárti vezér felé.

— Már megint! inceskedtek vele, a kik még emlékeztek, hogy a posta-költésvetés tételénél meg egy telegráfos kisasszonnyal volt alkalmam beszélgetni a reverendás honatyának.

— Mit beszélgettek? kérdték mások.

— Szép volt? kíváncsiskodott ezuttal is Bessenyei Ferencz.

— Hogy miről beszélgetett a művelt hölgy az apát ural, azt azonban már nem hallgatta meg a Ház.

Mint az a bizonyos „futótüz“ terjedt szét a teremben a hír, hogy a miniszterhez ment.

Beszélhetett jó Molnár apát, a mi neki tetszett. A Ház ott csoportosult tréfálkozva a miniszteri szoba ajtaja előtt és egyes kíváncsiak meddő kísérleteket tet-

gyermekének kenyeret ígért. Nem mer hazamedni, bevallani, hogy hazudott. Hiába törí a fejét, mit mondjon nekik, hogy tovább túrjenek várjanak.

Nem, nem maradhatnak tovább kenyér nélkül.

Ó, az erős ember még kibírja, de a felesége, meg a gyermeke, sovány, gyöngye.

Egy pillanatra átvillan az eszén a gondolat, hogy koldulni fog. De a hányszor csak elmegy előtte egy ur vagy egy asszony és ő ki akarja nyujtani a kezét, megbénul a karja, göres huzza össze a torkát és támoiyogva áll meg, úgy, hogy a járó-kelők visszafordulnak és megvető pillantással nézik végig a „részeget.“

III.

Azalatt az asszony, a kapu alatt várja az urát.

Szegény sápadt és vékony kartonruha takarja gyöngye testét. Dideregve topog föl-alá. Minden szegényes jószága a zálogházba vándorolt már. Az egyhetes munkátlanság kiüríti a szekrényt. A matracok lószórtóltekelték már megvette a zsi bárus. Csak az üres zsák maradt itt. Azt meg az ablak elé akasztotta, hogy be ne fujjon a szél, mert köhög a kis leány.

is hiába keresett munkát. Hitele nincs, a pék nem akar kölcsön adni és

szegény már nem is mer a boltja előtt elmenni. Délután a hugánál volt, de itt is akkoia a nyomoruság, hogy sir belé az ember. Mikor elment, megígérte, hogy visz neki egy darab kenyeret, ha az ura hoz valamint.

Az ura nem jön és zuhog az eső. A kapu alá menekül a szegény asszony, az eső átáztatva vékony ruháját. Időről időre össze szedi magát és türelmetlenül, az idővel daczolva kimegy az utcasarokig, hogy az urát lesse. Átázva jön vissza. Az utczán sietők ide-oda lökdösik félénken szorul a falhoz, hogy senkinek se legyen utjában. Ugy érzi, mintha ez az egész város, minden csillogásával, lármájával, szennyével, összeomolnék fölötte. A tulajdonon pékület van, és akkor eszébe jut alvó gyereke.

Végre megpillantja az urát, a ki lassan vonszolja magát a házak tövében.

— Nos? — kérdé várakozással.

A férfi némán lehajtja a fejét; halálsápadtan kapaszkodnak föl a lépcsőn.

IV.

A kis lány azonban nem alszik. Ébren van és a kihunyó lángu lámpába bámulva gondolkozik.

Kinzó, borzasztó gondolatok, vannak ennek a hét éves kis gyermeknek koránérett hervadt vonásaira írva. S láda szé-

lére ül, ez az ő ágya. Kis lába reszket es keskeny, vértelen gyerekkezével görcsösen huzza össze mellén a takarót. Gondolkozik.

Játéka sohse volt. Iskolába se járhat, mert nincs cipője. De azért emlékszik, hogy valamikor a napon sétált az anyjával. De ez régen volt.

Azóta kiköltöztek a régi lakásból és itt úgy érzi, mintha jéghideg lehellet járna a szobában. Azóta mindig éhes. És elmélyed egy problémába, a melyet nem tud megoldani.

Hát mindenki éhes? Ugy véli, hogy ez csak azért van, mert ő még kicsi, a nagyok már hozzászoktak. Az anya bizonyára tudja, hogy mindenki mindig éhes, de ezt titkolják a gyerekek elől.

Ha az merné, megkérdezné az anyjától, hogy ki az, aki az embereket ezért hozza a világra, hogy éhezzenek?

Aztán minden olyan ócska, olyan csunya nálunk. Szu-ette butor, csupasz falak visszataszító nyomorusága a pinczelakásnak, padlásszobának. Ugy érzi, mintha álmában meleg szobát és szép butorokat látott volna és lehunyja a szemét, hogy újra álmodjék. A sugarak, amelyek lecsukott szempillái alá tolokodnak, arany felhőzötté szövődnek és oda vágyódik ő. De a szél befúj az ablakon, a hideg légvonatot megreszketteti, hogy köhögési roham fogja el.

tek, hog
homály

A
Ferenc
ban mi
ván föl
lonban

beszéd
titok n

A
házb
beszél

M
ugy, h
Ferenc

S

a férfi
köztár

kozmá
tagadt

A

gazzág
ügyre,

ugy es
Egy

ságot
is, ah

nak e
zükbe

hogy

vános
jussor

ajtok
de m

száz s
egy v

gyalá
szigor

hangz

ujabb

most

akárh
evett

keny
tatja.

bokra
dosar

után.
szép

Megl
Es m

vonat

zébe
rássa

takar
lehet

hogy
De a

hideg
jait a
togás

embe

tek, hogy lehetne keresztül kukucskálni a homályos üvegen.

A legelső, aki jött megint, Fenyvessy Ferencz volt. Meg is éljeneztek. Jött azonban mindjárt az egész deputáció, vonulván föl az emeletre, ahol az elnöki szalomban fogadta őket a belügyminiszter.

... Közben vége lett a Molnár apát beszédjének is, amely így örök időkre titok maradt a honatyák előtt.

A Ház csak akkor tért megint a házba, mikor Solymossy Lajos báró beszélt.

Majd Major Ferencz doktor szavalt, úgy, hogy a következő szónok Bessenyi Ferencz már holnapra maradt.

Zola sajtópöre.

— Ujabb részletek. —

Budapest, február 9.

Soha beszédesebb hallgatás, mint azé a férfiué, a ki a Dreyfus-pör idejében a köztársaság elnöke volt s a ki tegnap alkotmányos kötelességére hivatkozva, megtagadta az igazság kimondását.

Abba a rémséges sötétségbe, amelyet gázság és eselszövény borítottak a Dreyfus-ügyre, Casimir-Periernek ez a nyilatkozata úgy esapott le, mint a cikázó villám. Egy pillanatra csak, de nappali világosságot szórt azokba a legtávolabbi zugokba is, ahol a köztársaságnak és az igazságnak ellenségei lesben állnak, törrel a kezükben, hogy orvul ledöfjék a republikát.

Mert immár elközeledett az ideje, hogy a soká fojtogatott igazság, egy nyilvános tárgyalás alkalmával levegőhöz jusson. Eddig katonai biráskodások zárt ajtók mögött durva ököllel némitották el; de most az esküdtszék előtt, száz meg száz szempár láttára és füle hallatára, egy-egy vonaglása mégis hallatszik s a tárgyalást vezető elnök minden ellenzése es szigora sem képes többé az egyszer elhangzott sikoltást visszafojtani.

A nagy sajtópör tárgyalásáról szóló újabb tudósítások a következők:

A szeme könnyel telik meg.

Máskor félt, ha egyedül hagyták, de most maga sem tudja miért, mindegy neki, akárhogyan van. Mivel tegnap este óta nem evett semmit, azt hiszi, hogy az anya kenyérért ment. Ez a gondolat szórakoztatja. Egészen kicsi, nagyon kicsi darabokra fogja vagdálni a kenyeret és gondosan eszi meg egyik morzsát a másik után. Játszani fog a kenyérral. Oh, milyen szép lesz az!

Az anya visszajön, mögötte az apja. Meglepetten néz mind a kettőnek a kezére. És minthogy mind a kettő hallgat, rövid vonakodás után siró hangon szól:

— Éhes...éhes vagyok!...

Az apja egy székre rogy és két kezébe temeti az arczát, tompa, csukló sírással. Az anyja elfojtja a könyeit és betakarja ágyában a kicsikét, a hogy csak lehet a sok régi rongygyal és beszél neki hogy legyen jó gyerek és aludjék szépen. De a kis lány, a kinek vaczog a foga a hidegtől, bátorságot vesz és vékony karjait az anyja nyaka köré fonva, halk suttogással kérdezi:

— Mond mamám, miért éheznek az emberek?

Fordította: T. K.

Zola életveszélyben.

A tegnapi tárgyalás szenzációs mozzanatait, főként Casimir-Perier volt köz társasági elnök kijelentését, mindenütt a legnagyobb izgatottsággal tárgyalja a közvélemény. Ép így azt a veszedelmet is, a melynek Zola tegnap, a tárgyalási terem-ből való eltávozása közben volt kitéve. Tekintettel azokra a messzemenő óvintézkedésekre, melyeket a rendőrség tett, szinte hihetetlennek is tetszenek azok a vad jelenetek, amelyek tegnap a törvényszéki palota előtt lejátszódtak. A rendőrség mentsegeül ma azzal áll elő, hogy a rend fentartásával megbízott közegeket a tárgyalás váratlanul korai befejezése készületlenül érte és meglepődésükben nem voltak képesek a rendet fentartani. A rendőr-prefektus még tegnap este is azzal a kéréssel fordult a törvényszék elnökéhez, engedné meg közegeinek, hogy a palota belsejébe is felvonulhassanak, mert a szenvedélyek akkora hullámokat vernek már most is, hogy lebirásukra merőben elégtelen a palota őrszemélyzete.

A Figaró ma azt követeli, hogy a tegnapi eseményeken okulva, a legerélyesebb rendszabályokhoz és óvintézkedésekhez nyuljanak. Különböleg megjegyzi, hogy Zolamaga kívánta, hogy a palota lépcsőjén és főkijáratán át távozhassék, mert gyávaságnak tekintette volna, hogy rejtekajtón meneküljön a tömeg elől.

Tisztek, mint tanúk.

Ma azoknak a tiszteknek kihallgatására került a sor, akik a hivatalos titok ürügye alatt kívántak kötelességük alól kibujni. Ezek Boisdeffre, Esterházy, Mercier, du Paty de Clam és Cammes.

Azok a tisztek, a kik azonnal készeknek nyilatkoztak a vallomások megtételére: Gouse, Pellieux és Picquart.

Ezek a tisztek tehát most mind megjelennek a törvényszék előtt, de hogy hallani is fogják-e őket, az nem valószínű.

Zola mellett és Zola ellen.

Az *Aurore* szemére veti a rendőrségnek tegnapi tehetetlenségét s nyíltan hirdeti, hogy a Zola-féle tüntetés előre szervezve volt. Konstatálja, hogy csak a legalsóbb népréteg a társadalom szeméjé az, mely Zola ellen tüntet, holott az intelligencia mind Zola mellett foglal állást.

Picquart és Dreyfusné.

A tegnapi tárgyalás folyamán igen érdekes jelenet játszódott le a tanúk szobájában.

Picquart Scheurer Kestnerrel beszélgetett éppen, arra kérve őt, mutassa be Dreyfusnének, a ki bátyjával közelében állott. Scheurer-Kestner szívesen hajlott kérésére és Picquart Dreyfusnének, *kit eddig nem is látott*, melegen megrázta a kezét s azt a meggyőződését fejezte ki, hogy *Dreyfus kapitány teljesen ártatlan*. Végül résztvevően vigasztalta és kitarításra buzdította.

Az utca képe.

— déli 12 óra.

Az igazságügyi palota képe a tárgyalás előtt szakasztott olyan, mint az előző napokon volt. A tegnapi vad tüntetés nyomai a palota vasrácsán még ma is látszanak, egyébként azonban a tömeg izgatottsága alább hagyott kissé. Ma tán még kevesebben is voltak, mint tegnap és tegnapelőtt s úgy látszik, hogy a nép a tüntetéseket ismét délután kezdi csak meg.

A tárgyalási terem bejáróját intelligens elemekből álló jókora tömeg ostromolja.

Tekintettel a mára beidézett katonatisztek vallomására, a délutáni tárgyalást nagy izgatottsággal lesi a közönség.

Zola nyilatkozata.

Az ellenzéki lapok támadásaira vonatkozólag, Zola következőleg nyilatkozott.

— Ellenségeimnek hangom nem tesz. Ennek örülök. Jól tudom, hogy szavaim azért kiállhatatlan előttük, mert az igazságot nem tudják kiállani. Az a feltevés azonban, hogy ajkam, állam és ujjaim mozgása után a paralizist konstaltálják rajtam, azt juttatja eszembe, hogy Paty du Clam is az ujjak reszketéséből következtetett Dreyfus bűnösségére.

— Délután 1 óra.

Boisdeffre és Mercier táborakok ép most jelennek meg, hogy mint tanúk a törvényszék rendelkezésére álljanak. — *Nyomban utánuk megérkezik Paty du Clam*, kinek megjelenése nagy feltűnést kelt.

Boulancy madame és de Cominges kisasszony bizonyítványokat küldtek, melyben orvosaik bizonyítják, hogy betegek s így nem jelenhetnek meg.

A tárgyalás megkezdésekor még sokkal nagyobb a tolongás, mint tegnap. Valóságos verekednek. Kétszáz fiatal ügyvéd összeveszett a rendőrséggel, mert az őket a teremben nem akarta bebocsájtani. Ember ember hátán tolong. A rendőrséget ütik verik. A közönség egy része a rendőrség védelmére kel s így közös erővel a betolakodókat kihűrezolják. Ezek hangos: „Vive l'armée!” kiáltással hátrálnak.

Hosszu idő mulva végre a zaj anynyira lecsillapodik, hogy az elnök a tárgyalást megnyitja.

A védő és az elnök.

Nyomban a tárgyalás megkezdésekor Laborie ismétli követelését, hogy hallgassák ki Dreyfusné az iránt, hogy hisze férje bűnösségében.

Delagorgue elnök izgatottan patant fel helyéből s ezt kiabálja az ügyvédnek:

— Itt nincs Dreyfus-affér!

Heves szóváltás fejlődik Laborie és az elnök között, mely azzal végződik, hogy az elnök így szól:

— Most már nem engedem, meg hogy egyáltalában kérdezzem valamit Dreyfusné től.

Közvetlenül ezen jelenet után Laborie ismét felemelkedik s panaszt emel a tegnapi utcai események miatt valamint azért is, hogy Zola élete nincs biztonságban.

Zola ma is csak észrevétel nélkül juthatott a terembe.

A Dreyfus-ügy a színpadon.

Hamburg, február 9.

Tegnap este Dreyfus-kapitány ezimel szindarabot adtak elő egy helybeli színházban. A szindarab a Dreyfus-ügyet teljesen aktaszerű lefolyásában mutatja be. A darab harmadik felvonása közben a közönség köréből egy tekintélyes férfiú fölemelkedett és lelkesen kiáltotta:

— Hoch Zola!

Erre az egész közönség, úgy a földszinten, mint a karzaton levők, egyszerre fölállottak és perczekig lelkesen kiáltották:

— Hoch Zola!

Mulatságok.

A nőegylet társas estélye.

A jótékony nőegylet rendezésége szombaton, február 12-én harmadik ízben lép sorompóba a népkönyha érdekében, rendezvén az *Arany Bikában* társas estélyt változatos és igazán avatott kézzel és érdekesen válogatott műsorral.

Az első két társas estély fényes sikeréből és a rokonszenves érdeklődésből, melylyel közönségünk a népkönyha ügyét felkarolta, bizvást következtethetünk a szombati estély sikerére is.

Nemcsak a jótékony, de a társadalmi élet föllendítése szempontjából is nagy érdemet szerzett a jótékony nőegylet ez estélyek rendezésével, amelyekre szívesen emlékeznek vissza sok idő múltán is.

A jótékony nőegylet szombati estélyének műsorát már közöltük. Ezuttal ismételtelen felhívjuk a közönség figyelmét az estélyre.

— **A Margit fürdő** jégpálya személyzete által, a jégpálya fennállásának 10. évfordulója alkalmából most szombaton este rendezendő táncmulatság (Jégpálya bál) már az előjelekből ítélve igen sikerültnek mutatkozik. Ez a bál ez estére ledönti a társadalmi válaszfalakat. Találkozik ott egész jó kedélyvel, mintha csak a parfümös levegőt szívná, az előkelőség az egyszerű munkással, a hivatalnok, a kerges kezű tisztességes mesteremberek és segédkeivel, a kereskedő az ő minden rendű és rangu veendőivel, képviselve lesz ugy a közös, mint a honv. és huszár tiszti és altiszti kár, különösen pedig teljes számmal lesznek képviselve honv. gy. ezred altisztei, kik majdnem teljes számban fognak ott megjelenni s a mulatság fényét emelni. — De még jobban fogják azt emelni azok a sportkedvelő kedves hölgyek, kik naponkint repülve futják be rózsás arcukkal a pálya sík jégét s ez estére nagy részt lesznek Halifax szárnyairól a tündériesen díszített s téli korecsolyakerttől varázsolt nagy díszterem villanyvilágított jégsima parketjére, hogy az évek során át éjjel-nappal faradó jégszemélyzetének sok-sok munkája után az előismerés jön. Aki tehát jól akar mulatni, az csak a Jégpálya bálba menjen el szombaton este s ott legyen az ur, mesterember, bárki, csak mulatni és táncolni legyen kedve, azért az I korona belépti díjért mulathat tized. Fel tehát leányok és legények a jégbátra!

Gyilkosság és öngyilkosság.

— A talyigás rémtette. —

Debreczen, február 10.

A mester-utcai részen a borz-utczában ma a déli órákban rémes gyilkosság és öngyilkosság történt, a melynek az áldozatai Horváth József talyigás 47 éves ember és a felesége Imre Eszter 45 éves, a halálos lövés által okozott tángó sebbel feküdtek a lakásukon, mikor a rémtettet fölfedezték.

A talyigások mindenfelé, mint békeszerető, munkás emberek ismeretesek és szinte példátlan, hogy a jóra való, derék munkás osztályból olyan ember kerüljön, aki a maihoz hasonló véres dráma hőisévé avassa magát.

Tudósítók az esetről a következőt írja:

A borz-utca 1286. számú ház udvarán egy kis szobában lakott Horváth József a feleségével. Gyermekek nem volt

és az összes gondjukat a talyigára és a lóra pazarolták. Ha az ember beteg volt az nem volt baj, befogta a lovat, felült a talyigára és ment dolgozni, de ha a ló beteg volt, szomorúság költözött a házba.

Ekkor nem tudott az ember kenyeret keresni és nehéz volt az élet. Ilyenkor panaszkodott az asszony keservesen az urának, aki nem szívesen hallgatta a panaszokat és szemrehányásokat, mivel azt mondta, hogy kész dolgozni és nem oka annak, hogy olyan nehéz az élet.

Utóbbi időben az asszony betegeskedett el. Nem volt, aki ápolja, úgy hogy az ember nem láthatott kenyér után, mert otthon kellett ülnia beteg asszony ágyánál.

Ma aztán néhány lövéssel véget vett az ember mindkettőjük bajos életének.

Az alvó asszonynak a szívébe lőtt. A golyó átfurta a szívet és a boldogtalan asszonyt álom közben lepte meg a halál.

Azután magával végzett a talyigás. A fegyver csövét a szájába dugta, úgy, hogy a golyó szétroncsolta fejének egy részét.

A lövések nem okoztak zajt. Ebéd utánig nem tűnt föl a házban, hogy a talyigások nem mutatkoznak.

Két órákor regényhordó kopogtatott az ajtón, éppen egy rémregény füzetes folytatását akarta nekik átadni. Mivel az ajtó nem nyílt mindjárt föl, a levélhordó megrázta a kilinest, a mikor föltáruult az ajtó és az ilyen esetek alkalmával szokásos véres látomány tűnt föl előtte.

Az asszony az ágyon, az ember a földön feküdt. Mindketten holtan. A fegyvert az ember még mindig merevült kezében tartotta.

Lármát csapott a levélhordó, mire összefutott három-négy ház népe.

A II. ker. kapitányság részéről *Szentpály* dr. kerületi orvos és *Pávay* polgári biztos jelent meg. Intézkedésükre a két halottat a kórházba szállították.

A gyilkos és öngyilkos talyigás hosszú levélben igyekszik okát adni rettenetes elhatározásának.

Horváth József a tettét a következő levélben indokolja meg:

Egy önző apának megvetéséért melynek kérelme nem volt elfogadó, öntettem azt és feleségem kérelme becsánatot kérek istenemtől, hogy engegyen meg nekem. Most fordulok a tekintetes előjárósákhöz, hogy hullánkat szállítsák szüle-házhoz és apám költségén temessenek az idős anyámhoz hátra hagyott kölesönömet térítse vissza mert jogosan köteles mert nagyobb riszt anyámmal kereste, a mely vagyon 10,000 forint és ő csak ezeröttszáz forintot jut volt ketős tetnek oka hogy feleségem január 14-én 2 esztendeje mióta képtelen és nem volt ki ápolja, nem volt kire tekintsen, hogy gondozza, irtam *Horváth* József 47 éves feleségem *Imre Eszter* 45 házasságunk 28-ik évében.

NAPI HIREK.

— **Főispáni ebéd.** Holnap délután a megyei közgyűlés befejezése után gróf *Degenfeld* József főispán a „Bika” szálloda czukrázda termében ötven terítékű ebédet ad, melyen csak a megyei tisztikar s a virilisek egy része vesznek részt.

— **A városi szabályrendeletek gyűjteménye.** A városi szabályrendeleteket Debreczen város is kinyomatja. A tanács már hét év előtt

elrendelte a szabályrendeletek gyűjteményeinek kiadását, hogy a közönségnek is hozzáférhetővé tegyék, de az a tanácsnok aki e munkával meg volt bízva meghalt. Most a tanács, a saját és a közönség kívánságára ismét hozzátartott terve kivételéhez és egy bizottságot küldött ki, hogy a szabályrendeletek gyűjteményét sajtó alá rendezze. Ez a bizottság *Komlóssy* Arthur főjegyző elnöklete alatt tegnap este ülésezett először és ekkor összehasonlították a kimutatásokat a szabályrendeletekkel és azokat rendezgették. A bizottság tagjai *Varga* Károly aljegyző, ifj. *Csóka* Sámuel III. aljegyző és *Beke* Imre kiadó.

— **A közös pénzügyminiszter Budapesten.** Kállay Benjamin közös pénzügyminiszter tegnap este 9 óra 5 perczkor Bécsből Budapestre érkezett. A pályaudvarból egyenesen a szállodába hajtatott.

— **A tanári-körből.** A debreczeni tanári kör folyó hó 12-én szombaton d. u. 5 órákor gyűlést tart az ev. ref. kollégiomban, a melyre a kör t. tagjait ez uton is meghívja — az elnökség.

— **Leányok ünnepe.** Szombaton, február 12-én, délután öt órákor az ev. ref. felsőbb leányiskola dísztermében jótékonycélu szavalati, ének- és zene-előadást rendez. Az ünnepély műsora a következő:

1. Herold. Zampa-Ouverture. 2 zongorán 3 kézre előadják: *Bugyi* Irma, *Feyér* Jolán, *Ludány* Mariska és *Reichenberger* Etelka.

2. Magyar népdal, zongorakiséret mellett éneklő: *Papp* Erzsike.

3. A kigyó. Színmű, irta *Murai* Károly.

Személyek:

Dános Péterné	<i>Polgár</i> Irén
Paulin	<i>Tóth</i> Vilma
Stefike, } Dánosné	<i>Puky</i> Rózsika
Mari, } gyermekei	<i>Bálásy</i> Julia
Tini, ...	<i>Kristón</i> Margit
Joó Gabriella	<i>Kálmán</i> Margit
Kali, cseléd	<i>Polgár</i> Anna.

4. Népdalátiratok Erdélyi Dezsőtől. Czimbalon játssza *Kovács* Ilona.

5. Laszky Albert Dalok. Zongorakiséret mellett éneklő *Baly* Erzsike.

6. Brück Gy. Magyar táncok. (új) Zongorán 4 kézre előadják *Polgár* Margit és *Ludány* Mariska.

7. A mariseli cigányok. Irtá: *Bartók* Lajos. Szavalja: *Nánássy* Mariska.

8. Liszt F. Rákóczy induló. 2 zongorán 8 kézre előadják: *Baly* Erzsike, *Bugyi* Irma, *Ludány* Mariska és *Reichenberger* Etelka.

— **A Polgári kör közgyűlése.** A Polgári kör évi rendes közgyűlését saját helyiségekben f. hó 20-án (vasárnap) délután 3 órákor tartja a következő tárgyszorozattal: 1. évi jelentés. 2. múlt évi zárszámadás. 3. f. évi költségvetés (kapcsolatban a számvizsgálók ide vonatkozó jelentésével.) 4. a könyvtári bizottság jelentése. 5. tisztújítás. 6. számvizsgálók megválasztása. 7. Alapszabály módosítás iránti indítvány. 8. egyéb indítványok. Indítványok írásban 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt az elnökséghez adandók be.

— **Hajdúvármegye közgyűlése.** Hajdúvármegye törvényhatósága holnap, folyó hó 11-én, délelőtt 9 órákor tartja február havi rendes közgyűlését.

— **Katonai felülvizsgálat.** Ma délelőtt a Pavillon laktanyában felülvizsgálat volt, mely alkalommal — egy embert állítottak elő. A bizottság ezt az egy embert is elbocsátotta, mivel a katonai szolgálatra alkalmatlannak találta.

— **Egyletek, egyletek ellen.** A kormány a hatóságok útján fölszólitotta az ország összes tanítóit és jegyzőit, hogy a szocialista egyletek működésének ellensúlyozására hazafias irányu munkás-egyleteket létesítsenek. A kormány sokféle kedvezményben részesítené ezeket az egyesületeket, hogy minél eredményesebben küzdhessenek az elhatalmasodott szocialista-körök ellen. A mozgalomnak különösen Pozsonymegyében máris nagy eredménye van.

— **A Gésák.** Komjáthy János szin- igazgató siet a fővárosi ujdonságokat elő- adatni. Nemrég Echeharay Folt, amely tisztit szinművét adták, mely vidéken Deb- reczenben került először színre. Most ismét a debreczeni színház lesz az első, mely a fővárosban oly nagy sikert aratott darabot a Gésák-at bemutatja. A társulat már hetek óta nagy szorgalommal készül az énekes játék előadására. Vidor Dezső am- biezióval rendezi a próbákat s tanítja be a darabban előforduló sok érdekes és eredeti táncot. A diszletezés, mint mondják, meglepő szép lesz. A diszletek s a jelme- zek mind a fővárosi mintára készültek. A darab főpróbája holnap, péntek délelőtt lesz, melyet meghívtak néznek végig. A Gésák holnap, pénteken kerül színre először.

— **Francia érdeklődés vízvezetékünk iránt.** A *Société anonyme Metallurgique d'Aubrives et Villerupt* társaság Aubrives- ből keltezett levelével kereste meg *Simonffy* Imre kir. tanácsos polgármestert. Nevezett társaság azt írja, hogy mivel értesült arról, hogy Debreczen sz. kir. város vízvezetékét akar építeni, melegen ajánlja kitűnő öntött és gyártmányait, melyek az egész világon el vannak ter- jedve. Es mivel nem tudja, hogy ezen esővek szállítása árlejtés útján, avagy egység útján lesznek elrendelve, kéri, hogy bármely esetben legyen szives a város őt értesíteni. Csőveiről, melyeket Franciaország nagyobb városaiba, úgymint Bordeaux, Lille, Lyon, Marseille, Nancy, Nantesbe, továbbá Algir, Konstantiná- polyba, Belgiumba, Bulgáriába, Chinába, Spanyolországba, Hollandiába, Japánba, Törökországba, Tunis és még megszá- mláthatatlan országokba és városokba szál- litott — képes árjegyzéket is küldött. Az udvarias hangú levélre a tanács legköze- lebb elküldi a felvilágosító feleletet.

— **Házasság.** Szász György tanító Hajdu-Dorogon házasságot kötött *Halis* Amália kisasszonnyal, *Halis* László ked- ves leányával.

— **Tömeges névmagyarosítás.** A főváros- ban nagy erővel megindult névmagyarosítási mozgalom mind nagyobb hódításokat tesz a vidéken is. Legujabban a sopronmegyei taní- tók fejtenek ki dicséretes tevékenységet a névmagyarosítás terén. Az osztrák határon levő Széleskút község egész lakossága Praun- rath vezető tanító példájára — aki Prónaira magyarosította a nevét — folyamodott név- magyarosításért a belügyminiszterhez.

— **Fegyházra ítélt bankigazgatók.** A náköfalvi csalárdul bukott bank bünpöré- ben a szegedi kir. tábla két napi tárgya- lás után Basch János vezérigazgatót, Fuchs Mihály aligazgatót pedig két évi fegyházra ítélte. Az elítéltek százötven- ezer forintig károsítottak meg jobbara kispapokat.

— **Veszedelem tolvaj.** A közel napok- ban megirtuk, hogy a rendőség egy ve- szedelem tolvajt tartóztatott le. *Hamburg* Pinkász, a tolvaj éppen akkor került a rendőség kezébe, mikor Berger Mór tu- lajdonát képező s előszobájából ellopott nyolcvan forintos téli kabátján akart tu- ladni. Egy nagyvárad ügyvéd kabátját is megtalálták nála, de Hamburg a lopást egy esetben sem akarta beismerni. A II. ker. rendőség táviratozott a nagyvárad rendőséghez, honnan az a válasz ér- kezett, hogy a kalap lopott. — Egy- idejűleg kérte a várad rendőség a tolvaj személyleírását, mert az utóbbi időben Nagyváradról nagyon sok téli felöltőt s kalapot loptak el s erős a gyanu, hogy a tettes Hamburg Pinkász. A tolvajt már átadták a kir. ügyészségnek s mostan folytatják a további vizsgálatot.

— **Az öngyilkos hagyatéka.** Szerelmes volt a tizenhétéves Jambor Béla h.-m.-vásárhelyi kereskedő segéd s hogy ne fájjon a szíve a csalfa leány után, golyót röpített oda. El is temették szépen a fiút, az a csalfa is meg- siratta talán . . . Végül aztán a hagyatékát szedték rendbe. Hát bizony nem volt sok dolog vele. Mije is lett volna a szegény fiu- nak, aki sok esztendő tanulmányok után az öngyilkossága előtt való napon szabadult föl. De mégis találtak valamit a zsebében. Egy gyűrött papiros volt ez, mellette meg az el- száradt, lepréselt virág. Nincs annak semmi értéke, de ez a vers az érzékeny gyerekmber finom lelkéről tanuskodik. Szól pedig a ver- sike ilyeténképpen:

Közel hozzám napnyugoton,
Ott van a te házad.
Csillagsugár vidd a lelkem,
Adj te neki szárnyat.

S hogyha kint jár, tartsd elébe,
Hadd olvasson róla,
Elsápad az arcán, tudom,
Az a két szép rózsza.

Áld meg isten azt a házat,
Áld meg azt a kertet,
Ahol ő van, ahol ő jár,
Ahol hangja reszket.

Áld meg azt a porszemet is,
Amit érint lába,
Bú ne érje, gond ne szálljon
Soha a nyomába.

— **A javithatatlan.** Tisztességes, jó- módban élő polgár asszony az özvegy Szabó Mihályné, akinek Tenkén háza, földje van s minden ember becsülését bírja. Nagyon szereneséien azonban a Mihály fiával, aki ime már embernem- ber, 28 esztendő, s gyerek kora óta otthon élődik az anyja nyakán. Se tanulni, se dolgozni nem volt akarata, — kedve; pedig még gimnáziumot is jára- tott az anyja, véle. A fiúnak azonban inkább a rosszra volt hajlandósága s már 15 esztendő korában lopott, esalt és ve- rekedett. Aztán besorozták katonának; ott se tudtak becsületes embert nevelni be- löle, egész szolgálati ideje az áristomban tel- lett. S most a szegény özvegy anyja sirva panaszkodott a fősolgabíróknál. A javit- hatatlan fia feltörte még mult vasárnap éjszaka a ládáját, ellopott belőle 139 forintot, aztán nyoma vészett, se hire — se pora. Most a rossz fiút az egész or- szágbán körözik.

— **Kétszer fölvert tanár fizetések.** Hódmező- Vásárhelyt történt. Az állam még 1894-ben átvette a polgári iskolát a tanárokat is. Ez év november és december havára azután a köz- ség is meg az állam is fizette a tanárokat, kik ily módon dupla fizetéshez jutottak. Most kitudódott a dolog s a hatóság felszólította a tanárokat, hogy a községtől illetéktelenül föl- vett fizetésüket — összesen 1250 frtot — nyolcz napon belül fizessék vissza, mert külön- ben megindítják ellenük a törvényes eljárást.

— **Az első fecske.** A debreczeni pénzügyintézetek mostanában készültek el a mult üzletévi eredményének összeállításá- val. A legelső ilyen nyomtatott jelentést az Alföldi Takarékpénztár küldötte be hozzánk. Az egymásután következő mos- toha esztendők nyomozó közgazdasági állapotát tükrözi vissza ezen pénzügyintézet zárszámadása. Sertésvész, rossz termést, ipari és kereskedelmi foglalkozások pan- gását súlyosan érzik a pénzügyintézetek is. Igaz ugyan, hogy az Alföldi Takaré- kpénztár összes üzletágai emelkedést mu- tatnak, ami azt mutatja, hogy a megsze- rult gazda, iparos és kereskedő mind egyre nagyobb számmal kénytelen köl- csön útján segíteni magán, vagyis az általános eladósodás jelei tünnek elő a

kezünk között lévő jelentésből is; — azonban az üzletágak emelkedésével nem áll egyenes arányban a várható jövede- lem növekedése. A nagy verseny leszo- ritotta a kamatlábat és a sűrűn előfor- duló fizetésképtelenségek a nyereség 50 százalékát fölemésztették. Ugy hogy a leírások után mindössze 8373 frt 8 kr. tiszta nyereség maradt a részvénytársulat rendelkezésére, melyből az igazgatóság 6000 frt. felosztását javasolja. Megemlit- jük még, hogy ezen 100000 frt. alaptőké- vel dolgozó takarékpénztár mult évi for- galma mintegy 11 millió forintot ért el. Váltó állománya 648424 frt, jelzálog köl- csön állománya 180960 frt. könyvbetét 947248 frt. Az évi rendes közgyűlés febr. 13-án lesz.

— **Nyilvános számadás.** A „*Polgári Kör*“ folyó évi január 29-kén a Bika dísz- termében tartott táncmulatságról: a. Be- vétel volt 549 frt 50 kr. b. Kiadás volt 209 frt 19 kr. Tisza jövedelem volt 340 frt 31 kr.

Felülfizettek a következők: Roncsik Lajos, Horváth József, Balassa Károly 5—5 frtot, Wolfka Nándor 4 frtot; idős. Kéki Sándor, Horváth János, Biczó Gyula, Hauer Bertalan 3—3 frtot; L. Nagy Bálint, Komlósi Mihály, Csáki Gergely, Szatmári Mihály, Óri Mihály, Harsányi János, Csáki János, ifj. Bányai István, Pásztor Gyula, Mórioz András, Horváth István, Papp László, Deák István, Kovács Péter, Hegedüs János (Tur-Keviből), Dankó Mihály, Vinkler Mihály, Tápai Mihály 2—2 frtot; Vecsei Imre, Király Gyula, Czeglédi Gyula, Jobbágy János, Kerékgyártó József, Antal Vince, dr. Nagy Lajos, Szabó Antal ügyvéd, Kaposztás Imre, Szabó József, Szigetközi Jánosné, Szabó István, Szemesi Jánosné, Kovács János, Keszei Gábor, Papp Jánosné, ifj. Gombos Ferencz, idős. Gombos Ferencz, ifj. Tóth József, Pósalaki István, Polgári Márton, idős. Kertész István, Ud- varhelyi Géza, Nagy Lajos szappanos, Györfi Ferencz, N. N. Nagy Lajos, Schaf János, Kiss György, Szalai István, Bihari István, Jancsó Lajos, Komor Jánosné, N. N. Stáhl Géza, Koszorus Kálmán, Frázi László, Kernáts Gyula, Dávid Mihály 1—1 frtot; Szatmári Istvánné, Rác Gábor, Nagy Jánosné, Nagy Istvánné, Veszprémi Istvánné, N. N. Kiss Miklósné, Szabó Géza, Váradi Géza 50—50 krt. Összesen 116 frt 50 krt. Fogad- ják a nemeslelkű felülfizetők körünk nevében hálás köszönetünket. Debreczen, 1898. febr. 9. A rendezőség.

— **Hivatalvesztésre ítélt jegyző.** Sza- bolesvármegye jegyzői karában a legte- kintélyesebbek közé volt sorozható Nagy Kálmán ujfahértói jegyző. A jegyző azon- ban oly dolgokat követett el, melyek a hivatalvesztést vonták magok után. A sok közül csak néhányat említünk fel. Az ujfahértói községi ügykezelésben nagy mérvű rendtelenségnek jöttek nyomára, a községhez postai uton befolyt átfutó letéti pénzekről kellőleg elszámolni nem tudott a község tulajdonát képező kényszerköl- csön kötvény kamatait magának tartotta meg, a község megbízásából felvett 350 frtot a község tudta és beleegyezése nél- kül saját céljaira fordította, 7 vagy 8 hagyatéki ügyben a kiskorúak javára be- folyt összegeket szintén elkezelte, számos községi lakostól elvállalt magánügyek rendezését daczára annak, hogy a dijja- kat előzőleg felvette, az ügyeket el nem végezte, számos pénzmanipulációi és még ezekhez hasonló igen sok tette eredmé- nyezették a hivatalvesztést. Az alispáni és fegyelmi választmány két egybehangzó határozatához járult most még a főispán is, így tehát az alispán és a fegyelmi vá- lasztmány elítélő határozata jogérvényes, mely ellen a miniszterhez felebbezni nem lehet.

x **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipőfájdalom, fejfájásnál, kösz- vénynél, eszuznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalom-

esillapító hatásuknak bizonyultak, sőt járványkórul. minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszor jó eredménnyel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegonkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevasárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment” kérendő és a „Horgony” védjegyre kérünk figyelni.

VIDÉK.

A m.-szigeti ev. ref. egyház köréből. A mármaros-szigeti ev. ref. egyház febr. 6-án tartott egyházközségi gyűlésben főgondnokul Szabó Aurél ügyvédet, kamarai alelnököt választotta meg egyhangulag, egyszersmind kimondta, hogy úgy a jogakadémia, mint a gimnázium kara egy képviselőt küld az egyháztanácsba.

A főszolgabíró váró helység. Január hó utoljára egy kérvény nyújtott be a n.-kállói járás főszolgabírójához. A kérvény beadók azzal küldték haza, hogy legyenek nyugodtan, kérelmük február hó 8-án elintézését nyugodtan, kérelmük február hó 8-án elintézését nyer. Ezt megelőző napon a készülődés kezdetét vette, annyiban, hogy a Bernát József udvara rendbehozott s szépen kitakarított. A várva-várt nap elérkezett. A helység és tanyák lakói kisebb-nagyobb csoportokban összeverődve a helyszínre való vonulást megkezdették a déli harangszó után, hogy a Bernát József kiesi udvarán helyeiket elfoglalják, melynek keskenysége mellett megvan azon jó tulajdonsága, hogy egyenes talajon csak a ház áll, az udvar pedig a kert végeig emelkedő s így tribünök készítésének szüksége nem forgott fenn. Az udvar sőt az utca is megtelt kíváncsi közönséggel türelmesen várva a kijelölt időt. — Délután fél 2 óra tájban megjelent 8 esendőr, mit követett a főszolgabíró ur megérkezése Nyir-Mártonfalva község házához.

Itt megsem pihen a főszolgabíró, elindul a gyűlésben váró nép közé, a csendőrségtől kísérvé, a hol már mintegy 200—300 egyén az udvaron kitett asztal körül helyét elfoglalva néma csendben várakozott.

A megjelent főszolgabíró a gyűlést megnyitja, s egyben felhívja ifj. Nagy Jánost, hogy a „Földmívelői egyesület alapszabályait” olvassa fel:

Ekkor ifj. Nagy János macskafalvi független szocialista elnök, elég értelmesen felolvasta a mintegy 30 §-ból álló „Földmívelői egyesület” alapszabályait; majd a már előre felvett jegyzőkönyvnek, melyben az egyesület tisztviselő személyzete foglaltatik: végül felolvasta a belügyminiszteriumhoz benyújtandó kérvényt az egyesület engedélyezéséről.

A főszolgabíró felszólítja a népet, hogy a lelketlen izgatókra ne hallgasson, hanem ha bejön a munkaidő, álljanak munkába, nehogy másonnan kelljen munkásokat hozni s az állam ne kényszerítessék katonát küldeni a helység nyakára stb. — Végre azt mondja, hogy gyűlést addig ne tartsanak, míg alapszabályuk megerősítve le nem érkezik. — A gyűlés a legszebb rendben s csendben feloszlott.

Helységnev-változtatás. A szabolcs-megyei közigazgatási bizottság a megye területén lévő némely helységneveknél a következő változásokat jónak látta eszközölni:

Nagyhalász helyett: Halász; Berencs h: Tisza-Berencs; Veresmark h: Pozsály-Veresmark; Vaja helyett: Nyir-Vaja; Pilis h: Nyir-Pilis; Jákó helyett: Nyir-Jákó; Pardos h: Tisza-Pardos, Szent Mihály h: Tisza-Szent-Mihály, Tura h:

Nyir-Tura, Nagyfalu h: Tisza-Nagyfalu, Balsa h: Szabolcs-Balsa, Berezel h: Tisza-Berezel, Ibrány h: Rétköz-Ibrány, Gelse h: Szalmad-Gelse, Szent-György-Abrány h: Nyir-Abrány, Bezdéd h: Tisza-Bezdéd, Mogyorós h: Tisza-Mogyorós, Mártonfalva h: Nyir-Mártonfalva s Pehrügy helyett Takta-Szénás hivatalos helynevek állapították meg.

Biharvármegye közgyűlése. A vármegye közigazgatási bizottsága a napokban tartotta meg rendes havi ülését. Az alispán havi jelentése után a tanfelügyelő olvasta fel évi jelentését, mely szerint a vármegye 94.382 tankötelese közül az 1896—97-iki tanévben csak 70.575 járt tényleg iskolába. A pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt évben 1.796.239 frt 84 kr. adó folyt be, hátralékban maradt még 576.091 frt 74 kr. Az összes ezimek bevételei 6.329.376 frtot tesznek ki, vagyis 82.993 frttal többet mint 1896-ban. A miniszteri leiratok után a folyó ügyeket tárgyalták.

SZÍNHÁZ.

* **Hivatalos feleség.** *Savage Leo* regényéből átdolgozott hatásos színmű, a Hivatalos feleség került színre tegnap este. Másodizben láttuk e darabot s tegnap is telt ház nézte végig mint első alkalommal. Az előadás összevágó, kifogástalan volt. Komjáthy Helén szerepében ismét tetszett, hasonlóképp *Szathmáry* Árpád is. *Fenyéri* hosszas betegsége után tegnap lépett fel először és pompás játékért is élénken megtapsolták. *Fenyéri* különben még most sem épült föl teljesen.

* **A V. H. O. Sz. az operában.** Említettük a minap, hogy a vidéki hírlapírók orsz. szövetsége Perczel Dezső belügyminiszter előzékenysége folytán ahhoz a szerencséhez jut, hogy a m. kir. operában tart egy előadást a szövetség nyugdíjalapja javára. Az előadandó darab is megvan állapítva, érdekes, bájos, pikáns lesz ez az est mert „Angot asszony leánya” kerül színre operai művészekkel. operai rendezéssel.

Ez az előadást márcz. 3-án lesz.

A czimszerepet: Abrányiné asszony, a M. Kir. Operaház kiváló szubrett-prímadonnája játssa. Abrányiné kívül részt vesznek még az előadásban: Kaczér Margit, Valent Vilma, Gábor Nelli, Arányi Dezső, Hegedüs, Ney Kornay stb.

Kiállítás tekintetében is pártját fogja ritkítani az előadás. Az igazgatóság ugyanis lekötözött előzékenységgel ajánlotta fel a bizottságnak az Andree Chenier ruháit, amelyek korhűség tekintetében pompásan illenek az Angot keretébe is. Káprázatos ballet teszi még érdekessé a fejedelmének ígérkező operette-előadást.

Miután nagyon valószínű, hogy a vidéken is nagyobb érdeklődés fog nyilvánulni a kiváló műélvezetet biztosító előadás iránt, az estély rendezésével megbízott hatos-bizottság gondoskodott arról, hogy daczára az árfelemelésnek, a helyárak ne legyenek túl magasak, hogy így a fővárosban időző vidékiek is kivehessék részüket a V. H. O. Sz. fényes estélyének élvezetéből. A legmagasabb páholy 16 frt, míg a földszinti ülőhelyek csupán egy forinttal lesznek drágábbak az opera rendes belyaráinál.

A V. H. O. Sz. vidéki helyi bizottságai különben készséggel elfogadnak előjegyzéseket az Angot asszony leánya előadására és a mennyiben volnának jelentkezők, gondoskodni fognak arról, hogy a vidékről felutazók a legjobb helyekhez jussanak.

Irodalom és művészet.

* **Pillangó.** A „Pillangó” társadalmi és művészeti élelapp, második száma az állandó alakokon kívül 24 szebbnél-szebb rajzzal megjelent, és lehetőleg még gyönyörűbb kivitelben, mint az első szám. Hasonló lap magyarul még nem jelent meg és a közönség pártolását minden tekintetben megérdemli. A „Pillangó” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, Teréz-körut 35. sz. a. van. Előfizetési ára negyedévre egy forint.

CSARNOK.

Heloise.

(Elbeszélés.)

Irta: Cyprián.

Napokban különös levelet kaptam* Női irás, nagyon gyöngéd, nagyon gömbölyű betűk, itt-ott remegés a finom, hajlékony vonásokban. A tartalom fájdalmas, de igazi, mély fájdalom, mely határozottan, keserű biztossággal tolu a szivről az ajkra és a gondolatoknak affektáció nélkül is belső, igaz érzést és szabatos formát ad.

Ime a levél:

„Tisztelt uram!

Nem ismerem önt, nem tudom kisesoda. Csak annyit tudok, hogy lélektani problémákat ír és szereti bonczolgatni a sziv titkait. Ugy képelem, hogy tapasztalt ember és talán tud feleletet adni kérdéseimre. Ez a kérdés már idejét multá, s sorsomat nem kerülhetem el, de talán könnyebbségemre lesz, ha valahogyan belátok oda, ahol most sűrű, nehéz sötétség uralkodik. Uram, én menyasszony vagyok. Voltak álmaim, de egyszer azt mondták, hogy az álom semmi s ezt nekem el kellett hinnem. Megmutatták az életet és elém hoztak egy férfit, a ki már rég túlélte fiatalágát és azt mondták, arra támaszkodjam. Rátámaszkodtam. Be kellett ugyan hunynom a szemem, de most már látom ujjamon a gyűrűt, melynek sárgás fénye csak a multra tud emlékeztetni. A multra! Es hogy miért tettem? Uram, ön talán nem fog elítélni, mások megteszik, de ön ismeri azt az ezerféle köteleket, mely lebilincseli a szegény, gyenge, magára hagyott fiatal lány akaratát. Most már megtörtént és nem is akarom, hogy segítsen. Csak egyet mondok el. — Van egy néném, fiatalasszony. Lánykorában, — biztosan tudom, — nagyon szerelmes volt. Es férjhez kellett neki is menni egy öreg doktorhoz. Az arcjáról látom, hogy boldogtalan, a kisírt szeméről; és mikor a nehéz helyzet előtt benne bizva, pártfogásába reménykedve, segítségért esenkedtem, hidegen, majdnem gunyosan fogadott és azt mondta: „Mit akarsz? Mamáéknak igazuk van. Neked is biztos állású férfihoz kell menned.

Én se bántam meg, te sem fogod. Én — igenis — azon leszek, hogy fogadd el a megtisztelő ajánlatot.” — Uram, nincs senkinek fogalma arról, a mit éreztem. Hisz ismerem az életet és abban, a kit lánykorában szeretett, nem csalódott. Az most sem házasodik és buskomoran kerüli az embereket. Mi hát az ok? Miért akart engem hasonló sorsra juttatni? Miért küzdött később is öszszes befolyásával ellenem és miért iparkodott letörülni hideg, száraz szavaival lelkemről leányvilágom összes ábrándjait. Mondja meg ezt, jó uram, próbáljon kutatni és mutasson valami világosságot. Ha kegyetlen is, nem baj. Azok után, a mik értek, nincs már rám nézve semmi ke-

Eugen herczeg szobor sorsjegyek

Huzás
már holnap.

Főnyeremény
42-12-7

75.000 korona érték

Sorsjegyeket 50 kr-ával ajánl:
Közgazdasági bank Debreczen,
Alföldi takarékpénztár „
Szent-Királyi Tivadar „

Sömör-betegséget:

szára., vizenyős, pikkelyes sömört (Flechten) s az e bajjal együtt járó, csaknem kiálthatatlan „bőr-
viszketeget” jótállás mellett, még a legsúlyosabb
esetekben is, alaposan gyógyít a „Dr. Hebra sö-
mörirtó”-ja. Külső használatra való, nem ártalmas.
— Ara hat forint o. é. előre beküldéssel (lehet
levélbélyegekből is) vagy utánvétellel mire a száll-
ítást vám- és bérmentesen teljesítjük. Czim: St.
Marien-Droguerie, Danzig. (Deutschland.)

**Csak
fiatal
embereket**

érdekelhet tudni, hogy a
párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja
még a legrégibb bántalmakat is, főleg
tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal**
kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot
rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerháza Budapest,

V., Nagykörönd-u. 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerházaiban.

Postai megrendelések czime:

Zoltán gyógyszerháza Budapest.

Árverési hirdetmény.

A Takaré- és hitelintézet
debreczeni részvénytársaságnál
2703. 2919. 3170. tétel számok
alatt elzálogosított, de ki nem vál-
tott zálogtárgyak az általam folyó
alólirott évi **február hó 11-ik**
napján délután 3 órakor a Bank
Csapó-utcai emeleti irodájában
tartandó árverésen azonnali kész-
pénzfizetés mellett el fognak adatni,
melyárverésre a venni szándékozók
meghívotnak.

Debreczen, 1898. évi január
hó 31.

Nánássy László

kir. közjegyző.

Hirdetés.

Bihar megye Vértes község
határában mintegy **500 holdnyi**
homok talaju birtok igen előnyös
fekvéssel, gazdasági épületekkel
s 22 hold dohánytermelési enge-
déllyel, vasuti állomáshoz közel,
eladó. Ugyancsak egy 8 lóerejű
eséplőgép is **eladó.**

Értekezhetni Debreczenben,
Kis-Péterfia-utca 754. sz. a. lakó
Nagy Ferenczcel.

1255
1898.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város utcái és terei burkolatának fenntartása
és tovább építéséhez valamint a város törvényhatósági utainak fenn-
tartásához és tovább építéshez szükséges kőanyag szállításának
1898., 1899., 1900., 1901., 1902. évekre biztosítása végett zárt ajánlati
verseny tárgyalás hirdettetik.

Szállítandó közsükséglet

I. a város utcái és tereire évenként.

20000 db. 18/18/18 cm.-es kockakő helyszínére szállítva.

3000 db. 25/18/18/18 cm. méretű ötszögletes szegély helyszí-
nére szállítva.

10000 db. 18/18/15 cm. méretű fejkő helyszínére szállítva.

900 m.³ I. oszt. burk. terméskő helyszínére szállítva.

600 m.³ II. „ „ „

800 m.³ zuzott kavics a term. raktári vágány mellett lerakva.

100 m.³ kötő anyag, helyszínére szállítva.

II. a törvényhatósági utakra

a) fenntartáshoz évenként.

1000 m.³ zuzott kavics

120 m.³ kötő anyag

b) továbbépítéshez évenként

250 m.³ I. oszt. burkolati terméskő

250 m.³ II. oszt. „ „

250 m.³ zuzott kavics

25 m.³ kötő anyag.

Az ezen anyagszállítások biztosítására vonatkozó árlejtési
feltételek a városi mérnöki hivatalban (Kádas-utca, Hungária
épület II. em. 11. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Felhivatnak vállalkozni kívánók, hogy kellően bélyegzett zárt
ajánlataikat **f. évi márczius hó 8-án d. u. 5 óráig** a polgármesteri
hivatalnál nyujtsák be. A beérkezett ajánlatok márczius 9-én d. e.
10 órakor a városház nagytanácsstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Ajánlattevők kötelesek 4000 frt, azaz Négyezer forint bánat-
pénzt a városi házipénztárnál készpénzben vagy óvadékképes ér-
tékpapirokban letenni s a pénztár letéti igazolványát ajánlatához
csatolni.

Az ajánlatok a város utcái és tereire szállítandó anyagokra
(I) és a törvényhatósági utakra szállítandó anyagokra (II) külön-
külön kiállított ajánlati lapokon nyujtandók be.

Minden ajánlathoz következő mintakövek csatolandók: kocka
kő, fejkő, ötszögü szegélykő, I-ső és II-od osztályu burkolati kő,
zuzott kavics 0-004 m.³ és kötőanyag, 0-004 m.³ mennyiségben.

Ajánlat tehető a kiirt kőnemekre együttesen vagy külön-külön.
Az ajánlatban az ajánlatba hozandó egységárak számmal és
betűvel kiirandók s határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő a
vállalati feltételeket s a helyi viszonyokat teljesen ismeri s magára
kötelezőnek elfogadja.

Elkészve beadott, kellően fel nem szerelt vagy kétes kifejezé-
seket tartalmazó ajánlatok, továbbá távirati uton tett ajánlatok
figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fenntartja magának azon jogot, hogy a beér-
kezendő ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlati összegre sza-
badon választhasson vagy az ajánlatok mellőzésével a szükséges
anyagok beszerzéséről más uton gondoskodjék.

Debreczen, 1898. február 7.

A városi tanács.